

Ticari Rekreasyon İşletmeleri için Belediye Etkinlik Duyurularının İncelenmesi

Kerem Yıldırım ŞİMŞEK^{1*} Ansay HIZAL²

¹Eskişehir Teknik Üniversitesi, Rekreasyon Bölümü, Eskişehir.

²Anadolu Üniversitesi, Spor Yöneticiliği Bölümü, Eskişehir.

Araştırma Makalesi

Gönderi Tarihi: 04/05/2023

Kabul Tarihi: 22/07/2023

Online Yayın Tarihi: 31/12/2023

Öz

Araştırmanın amacı belediyelerin düzenlemiş olduğu etkinlik duyurularını incelemek, etkinlik türlerini belirlemek, etkinlikleri sınıflandırmak ve ihtiyaç duyulan etkinlikler ile ilgili önerilerde bulunmaktır. Araştırmanın evrenini twitter hesabından rekreatif etkinlik duyurumu yapan tüm büyükşehir belediyeleri oluşturmaktadır. Ölçüte dayalı örnekleme tekniği ile en çok rekreatif etkinlik çeşitliliğine sahip olan ve resmi twitter hesabından duyurum yapan ilk beş büyükşehir belediyesi seçilmiştir. Araştırma verilerinin toplanması için doküman analizi, verilerin analizi için içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Analiz sonucunda açık alan ve kapalı alan olarak 2 adet temaya, kültür, sanat ve spor olarak 3 kategoriye ve 78 adet koda ulaşılmıştır. Ortaya çıkan temalar bağlamında beş büyükşehir belediyesinin yapmış oldukları duyurular karşılaştırmalı olarak tartışılmıştır. Araştırma sonuçları var olan literatürdeki boşluğu doldurması bağlamında katkı sağlarken, rekreasyon uzmanları ve işletmeleri için uygulamaya yönelik birtakım öneriler sunmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Ticari rekreasyon, Etkinlik, Belediyeler

Investigation of Municipality Activity Announcements for Commercial Recreation Enterprises

Abstract

The aim of the research is to examine the event announcements organized by the municipalities, to determine the types of events, to classify the events and to make suggestions about the events needed. The universe of the research consists of all metropolitan municipalities that announce recreational activities on their twitter account. With the criterion-based sampling technique, the first five metropolitan municipalities that have the most variety of recreational activities and make announcements on their official twitter accounts were selected. Document analysis was used to collect research data and content analysis technique was used for data analysis. As a result of the analysis, 2 themes as open area and closed area, 3 categories as culture, art and sports and 78 codes were reached. In the context of emerging themes, the announcements made by the five metropolitan municipalities were discussed comparatively. While the research results contribute to fill the gap in the existing literature, it offers some practical suggestions for recreation experts and businesses.

Keywords: Commercial recreation, Events, Municipalities

* Sorumlu Yazar: Kerem Yıldırım Şimşek, E-posta: keremys@eskisehir.edu.tr

GİRİŞ

Büyük kitleye sahip olan piyasalarda moda etkin bir rol oynamakta, bireylerin tüketim çılgınlığını sadece giyim, süslenme ya da dekorasyonla sınırlı bırakmamaktadır. Bunun yanı sıra moda, bireylerin yaşam tarzlarını ve boş zaman alışkanlıklarını da derinden etkilemektedir (Harvey, 1997). Mal tüketiminden hizmet tüketimine doğru bir değişim meydana gelmektedir. Kişisel ve ticari hizmetler sadece eğitim ve sağlıkta değil, aynı zamanda eğlence, gösteri ve hobiler dünyasında da kayda değer farklılaşmalar ortaya çıkarmaktadır (Aytaç, 2006). Bu farklılaşmalar boş zamanın tüketilmesinde yeni fırsatlar yaratmaktadır. Böylece boş zaman hizmetlerinin bireysel ve toplumsal katkılarından yararlanmak isteyen bireylerin (tüketici) sayısı gün geçtikçe artmaktadır. Bu artış Türkiye’de de kendisini göstermektedir. Özellikle belediyelerin topluma vermiş olduğu boş zaman hizmetlerinin sayısı gün geçtikçe artmakta, ancak verilen hizmetin çeşitliliğinde, içeriğinde, kalitesinde ve tatmininde sorunlar olduğu da bilinmektedir. Bu sorunların temel sebepleri yetersiz mali kaynak ve niteliksiz iş gücüdür.

Ülkemizde belediye ve rekreasyon bir araya gelince ücretsiz hizmetlerin varlığı söz konusu olmakta ve verilen hizmetlerin karşılıksız olarak halka aktarılması gerektiği yanılıgısı ön plana çıkmaktadır. Verilen her hizmetin bir maliyeti var ve bunun karşılanması gerekmektedir. Özellikle yerel yönetimlerde verilen rekreatif hizmetlerin birçoğu ücretsiz görünmekle birlikte toplumun birçok kesimini (genç, yetişkin, yaşlı, kimsesiz, bakıma muhtaç, engelli vb.) kapsamaktadır. Bu hizmetlerin ekonomik maliyetinin sadece devlet tarafından karşılanması sürdürülebilirlik açısından uygun değildir. Sürdürülebilirliği sağlamak için bu hizmetlerin karşılığında maliyeti karşılayacak cüzi ücretlerin alınması (gelir seviyesi düşük olanlar ve yardıma muhtaç olanlar hariç) ya da bu hizmetlerde gelir kaynağı oluşturacak uygulamalara önem verilmesi gerekmektedir. Maliyetin sadece devlet tarafından karşılanması; belediyelerin sunmuş oldukları rekreasyon hizmetlerinin çeşitliliğini, içeriğini, kalitesini, sıklığını ve memnuniyetini doğrudan etkilemektedir. Ücretsiz bir rekreasyon hizmeti hem katılımcılarının devamlılığı hem de yerel yönetimlere yüklemiş olduğu maliyetler açısından sürdürülebilir değildir. Hatta maliyet arttığı için topluma verilen rekreatif hizmetlerin de sayısında sınırlılıkların oluşmasına sebep olmaktadır. Bu sınırlılık rekreasyonun yaygınlaşmasını ve yaşam felsefesine dönüşmesini de engellemektedir. Hâlbuki kamuda verilen rekreasyon hizmetlerinde sadece maliyeti karşılayacak ücretlendirme politikaları güdülse ne devlete ne de etkinliklerin katılımcılarına fazla yük oluşturmayacaktır. Böyle bir model uygulanmış olsaydı, günümüzde iş bulma sorunu yaşayan rekreasyon uzmanları, bu tür hizmetler için istihdam edilmiş olabilirdi. Çünkü o maliyetin içinde rekreasyon uzmanının maaşı da yer almış olacaktı. Belediyelerde maliyetine verilen rekreasyon hizmetleri ile nitelikli iş gücü (rekreasyon uzmanı) istihdam edilebilir ve rekreasyon hizmetlerinin çeşitliliği, içeriği, kalitesi ve memnuniyet düzeyi artırılabilir. Ancak günümüz Türkiye’inde belediyeler tarafından ücretsiz rekreasyon hizmetlerinin devam etmesinden dolayı içerik, kalite, çeşitlilik ve katılımcı memnuniyetindeki sorunların çözümü için Türk rekreasyon endüstrisinin özel sektöründe yetişmiş iş gücünün yerel yönetimlerde hizmet vermesini sağlayacak iş birliklerine ihtiyaç vardır. Bu iş birliklerinin oluşması ve yaygınlaşabilmesi için belediyelerde ne tür rekreasyon hizmetlerinin verildiğinin ve hangi türlerine ihtiyaç duyulduğunun tespiti, özel sektördeki rekreasyon işletmelerinin ihtiyaç duyduğu bilgiler arasındadır. Ayrıca belediyelerdeki kültür, sanat ve spor etkinliklerini

halkın ihtiyaçları doğrultusunda oluşturulabilmek, geliştirilebilmek, çeşitlendirilebilmek ve etkinliklere katılımı artırılabilmesi için belediyelerin yapmış olduğu etkinliklerin analiz edilmesine ihtiyaç vardır. Bu bağlamda araştırmanın amacı belediyelerin düzenlemiş olduğu etkinlik duyurularını incelemek, etkinlik türlerini belirlemek, etkinlikleri sınıflandırmak ve ihtiyaç duyulan etkinlikler ile ilgili önerilerde bulunmaktır. Rekreasyon uzmanlarının ana gelir kaynağı olan etkinliklerin ve aktivitelerin belediyelerdeki çeşitlerinin bilinmesi; Türk rekreasyon endüstrisi içerisindeki rekreasyonun farklı (spor, sanat ve kültür) formlarında (Şimşek, 2018) ihtiyaç duyulan etkinlik hizmetlerinin oluşturulması için önem arz etmektedir. Bu bağlamda araştırma kapsamında aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1. Belediyeler kaç çeşit etkinlik duyurumu yapmaktadır?
2. Belediyelerin açık ve kapalı alanlarda düzenledikleri rekreatif etkinlik türleri nelerdir?
3. Belediyelerin kültür, sanat ve spor kategorilerinde düzenledikleri rekreatif etkinlik türleri nelerdir?
4. Belediyelerin en güçlü vurguladıkları etkinlik ve aktivite türleri nelerdir?
5. Belediyelerde ihtiyaç duyulan rekreatif etkinlik türleri nelerdir?

METHOD

Araştırmanın modeli nitel araştırma yöntemlerinden biri olan durum çalışmasıdır. Araştırmanın evrenini twitter hesabından rekreatif etkinlik duyurumu yapan 30 büyükşehir belediyesi oluşturmaktadır. Günümüz Türkiye'sinde belediyelerin duyurum için en çok kullandığı sosyal ağın twitter olduğu araştırma kapsamında tespit edilmiştir. Retable isimli internet sitesi tarafından gerçek zamanlı olarak sağlanan ve dünyada en çok ziyaret edilen web siteleri sıralamasında twitter 4. sırada yer almaktadır (Retable, 2023). Belirlenen evrenin içerisinde amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan ölçüte dayalı örnekleme tekniği ile en çok rekreatif etkinlik çeşitliliğine sahip olan ve resmi twitter hesabından duyurum yapan ilk beş büyükşehir belediyesi seçilmiştir. Araştırma verilerinin toplanması için doküman analizi tekniğinden yararlanılmıştır. Verilerin analizi için içerik analizi tekniği kullanılmıştır. Seçilmiş olan belediyelerin resmi twitter hesaplarında yayınlanmış olan twitt'lerin tarih aralıkları ve sayıları aşağıda belirtilmiştir.

Tablo 1. Belediyelerin resmi hesaplarındaki twitlerin tarih aralıkları ve sayıları

Belediyeler	Tarih Aralıkları	Twitt Sayısı
Antalya Büyükşehir Belediyesi		1862
Bursa Büyükşehir Belediyesi		3029
Eskişehir Büyükşehir Belediyesi	29.12.2022 – 28.06.2022	2911
İstanbul Büyükşehir Belediyesi		3225
İzmir Büyükşehir Belediyesi		3238

Araştırma kapsamında dahil edilmiş olan belediyelerin resmi hesaplarındaki twitlerin sayıları 1862 ile 3238 arasında değişmektedir. En düşük twit sayısına Antalya Büyükşehir Belediyesi, en yüksek twit sayısına ise İzmir Büyükşehir Belediyesi sahiptir.

BULGULAR

Araştırmada kapsamında yapılan içerik çözümlemesinden elde edilen bulgular bu başlık altında ele alınmıştır. Yapılan analizler sonucunda açık alan ve kapalı alan olarak 2 adet temaya, kültür, sanat ve spor olarak 3 kategoriye (sınıflama) ve 78 adet koda (etkinlik/aktiviteye) ulaşılmıştır. Büyükşehir belediyelerinin resmi twitter sayfalarında ne tür rekreasyon etkinliklerinin duyurularının yapıldığına dair veriler Tablo 2 ve 3’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Belediyelerin kapalı alanda düzenlediği rekreatif etkinlikler ve duyurum sayıları

Tema	Kategori	Kodlar	Büyükşehir Belediyelerinin Twitt Sayıları				
			Antalya	Bursa	Eskişehir	İstanbul	İzmir
Kapalı Alan Etkinlikleri	Kültürel Etkinlikler	Bienal				1	1
		Çalıştay	3	7	1	2	10
		Festival		51	12	1	53
		Fuar	13	50	11	1	89
		Konferans		7		3	5
		Kongre	2	26		3	12
		Müze	4	14	16	25	3
		Müzikal		3	4		1
		Panel	2	8	1	1	1
		Semah Gösterisi					2
		Seminer			1	1	
		Sempozyum		3	2	2	3
		Sergi	2	40	8	41	
		Söyleşi	33	41	4	4	14
		Şenlik	9	3			3
	Şiir			1	1		
	Tema Park			10			
	TOPLAM		68	253	71	86	197
	Sanat Etkinlikleri	Atölye	1	18	21	6	
		Caz Müzik Konseri		1	1	1	
		Dans Gösterisi	2	5		2	20
		Etnik Müzik Konseri				1	3
		Klasik Müzik	5	2	68		
		Klasik Türk Müziği		1	8	1	
		Opera		1			1
		Oratoryo					2
		Pop Müzik Konseri	1	5		3	4
		Rock Müzik Konseri			1		
		Sinema	2	9	1		5
		Tiyatro	4	9	14	5	20
		Türk Halk Müziği	5	1	1		
		Türk Sanat Müziği	4		1		
		TOPLAM	24	53	116	19	55
Spor Etkinlikleri		Aerobik			1		
		Basketbol			1	1	
		Dart		4			
	e-spor	5	12	1		2	
	Fitness	4			1		
	Futsal			3			
	Hentbol			1		12	
	Masa Tenisi		1				
	Plates		1	1			
	Salsa	2					
	Buz Pateni				1	3	
Yüzme	2	1		1			
TOPLAM	13	19	8	4	17		
TOPLAM DUYURUM SAYISI		105	325	195	109	269	

Tablo 2 incelendiğinde kapalı alanda ve kültür kategorisinde en çok duyurumu yapılan rekreatif etkinlik türü İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan 89 fuar etkinliği duyurumudur. Sırasıyla Bursa Büyükşehir Belediyesinin 50 fuar etkinliği, İstanbul Büyükşehir Belediyesinin 41 sergi etkinliği, Antalya Büyükşehir Belediyesinin 33 söyleşi etkinliği ve Eskişehir Büyükşehir Belediyesinin 16 müze etkinliğinin twitter’da duyurumunun yapıldığı saptanmıştır.

Kapalı alanda ve sanat kategorisinde en çok duyurumu yapılan rekreatif etkinlik türü Eskişehir Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan 68 klasik müzik etkinliği duyurumudur. Sırasıyla İzmir Büyükşehir Belediyesinin 20’şer dans ve tiyatro etkinliği, Bursa Büyükşehir Belediyesinin 18 atölye etkinliği, İstanbul Büyükşehir Belediyesinin 6 atölye etkinliği ve Antalya Büyükşehir Belediyesinin 5 klasik müzik etkinliğinin twitter’da duyurumunun yapıldığı tespit edilmiştir.

Kapalı alanda ve spor kategorisinde en çok duyurumu yapılan rekreatif etkinlik türü Bursa Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan 12 e-spor etkinliği ve İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan 12 hentbol etkinliği duyurumudur. Sırasıyla Antalya Büyükşehir Belediyesinin 5 e-spor etkinliği, Eskişehir Büyükşehir Belediyesinin 3 futsal ve İstanbul Büyükşehir Belediyesinin 1’er basketbol, fitness, buz pateni ve yüzme etkinliğinin twitter’da duyurumunun yapıldığı belirlenmiştir.

Tablo 3. Belediyelerin açık alanda düzenlediği rekreatif etkinlikler ve duyurum sayıları

Tema	Kategori	Kod	Büyükşehir Belediyelerinin Twitt Sayıları				
			Antalya	Bursa	Eskişehir	İstanbul	İzmir
Açık Alan Etkinlikleri	Kültürel Etkinlikler	Çalıştay					11
		Festival	85	83	4	2	54
		Fuar			6		
		Halk Oyunları	2				
		Fener Alayı	6	2	14		5
		Müze	1				
		Müzikal					2
		Sempozyum			2		
		Sergi	1		8	1	
		Şenlik	6	28	16	7	
	Tema Park			43		2	
	TOPLAM		111	113	97	10	74
	Sanat Etkinlikleri	Atölye		4	3	1	
		Caz Müzik Konseri				1	1
		Dans Gösterisi			1		2
		Etnik Müzik Konseri				1	
		Halk Oyunları			1	1	
		Klasik Müzik			18		1
		Klasik Türk Müziği		2			
		Opera		1		3	
		Pop Müzik Konseri	11	5	3	4	
		Rap Müzik Konseri				1	
		Rock Müzik Konseri			9	4	
		Sinema	8	1	22	2	5
		Tiyatro			6	2	3
		Türk Halk Müziği	1				
		Türk Sanat Müziği	1				
		TOPLAM	21	13	63	20	12
		Spor Etkinlikleri	Basketbol		1		
	Cimnastik						1
	Futbol		2	1	8		1
	Güreş			1			1
	Sokak Basketbolu			1	1		2
	Yoga						2
	Plaj Voleybolu						13
	Yüzme			1	15		13
	Atletizm			1			18
	Aeorobik				3		
	Akrobasi			2			
	Ayak Tenisi		1		5		
	Bisiklet		10	4	13	3	6
	Dağcılık				1		
	Fitness		5		2		1
	Geleneksel Okçuluk			1			
	Kano			1	18		
	Kayak			2			
	Laser Yelkenli				2		
Masa Tenisi			3	1			
Offroad			1				
Okçuluk			1				
Optimist Yelkenli				2			
Scooter				2			
Su Balesi				1			
Pickleball	1						
Plates				3			
Tenis	2			2			
Voleybol							
Yağlı Güreş				2			
Yarı Maraton			3				
Yürüyüş			1				
TOPLAM	21	20	81	7	59		
TOPLAM DUYURUM SAYISI		153	146	241	37	143	

Tablo 3 incelendiğinde açık alanda ve kültür kategorisinde en çok duyurumu yapılan rekreatif etkinlik türü Antalya Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan 85 festival etkinliği duyurumudur. Sırasıyla Bursa Büyükşehir belediyesinin 83 festival etkinliği, İzmir Büyükşehir Belediyesinin 54 festival etkinliği, Eskişehir Büyükşehir Belediyesinin 33 tema park etkinliği ve İstanbul Büyükşehir Belediyesinin 7 şenlik etkinliğinin twitter’da duyurumunun yapıldığı saptanmıştır.

Açık alanda ve sanat kategorisinde en çok duyurumu yapılan rekreatif etkinlik türü Eskişehir Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan 22 sinema etkinliği duyurumudur. Sırasıyla Antalya Büyükşehir Belediyesinin 11 pop müzik konseri etkinliği, İzmir Büyükşehir Belediyesinin 5 sinema etkinliği, Bursa Büyükşehir Belediyesinin 5 pop müzik konseri etkinliği ve İstanbul Büyükşehir Belediyesinin 4’er pop müzik ve rock müzik konseri etkinliğinin twitter’da duyurumunun yapıldığı tespit edilmiştir.

Açık alanda ve spor kategorisinde en çok duyurumu yapılan rekreatif etkinlik türü Eskişehir Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan 18 kano etkinliği ve İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından yapılan 18 atletizm etkinliği duyurumudur. Sırasıyla Antalya Büyükşehir Belediyesinin 10 bisiklet etkinliği, Bursa Büyükşehir Belediyesinin 4 bisiklet ve İstanbul Büyükşehir Belediyesinin 3’er bisiklet etkinliğinin twitter’da duyurumunun yapıldığı belirlenmiştir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Rekreasyon mesleğinin özü etkinlik ve aktivite olduğu dikkate alındığında ülkemizde etkinlik ve aktiviteyi topluma ulaştıran mekanizmaların başında belediyeler gelmektedir. Dolayısıyla rekreasyon uzmanlarının ana gelir kaynağı olan etkinliklerin ve aktivitelerin yerel belediyelerdeki çeşitlerinin bilinmesi; rekreasyonun farklı formlarındaki etkinlik hizmetlerinin yapılandırılması için önem arz etmektedir. Bu bağlamda araştırmanın amacı belediyelerin düzenlemiş olduğu etkinlik duyurumlarını incelemek, etkinlik türlerini belirlemek, etkinlikleri sınıflandırmak ve ihtiyaç duyulan etkinlikler ile ilgili önerilerde bulunmaktır.

Araştırmada açık alan ve kapalı alan olarak iki adet tema belirlenmiştir. Bu temalar altında kültür, sanat ve spor etkinlikleri olmak üzere üç adet kategori ortaya çıkarılmıştır. Kategoriler altında ise 78 kod (etkinlik türü) belirlenmiştir. Kod olarak belirlenen etkinlik türleri, belediyelerin spor, sanat ve kültür faaliyetleri içerisinde geniş bir yelpazeye sahip olduğunu göstermektedir. Ancak kültür, sanat ve spor sınıflaması içerisinde duyurum sayıları dikkate alındığında dengeli bir dağılımın yapılmadığı ifade edilebilir. Örneğin beş büyükşehir belediyesinin kapalı alanda düzenledikleri kültürel faaliyetlerinin duyurum sayısı ortalaması 135’ iken spor sınıflamasında ise bu ortalama 12’ye düşmektedir. Benzer durum açık alanda düzenlenen faaliyetler için de geçerlidir. Toplumunu oluşturan bireylerin fiziksel, ruhsal ve sağlık açısından iyi durumda olmasını sağlayan yegâne unsurlardan biri spordur. Ancak belediyelerin düzenlemiş oldukları faaliyetlerde ve duyurumlarda sporun tartışılmaz toplumsal katkısının göz ardı edildiği görülmektedir. Spor sınıflamasında iyi olan en iyi gösterge ise en fazla çeşitliliğe sahip olan sınıflandırma olmasıdır. Spor doğası gereği oldukça farklı türde

yapılabilmektedir. Bu durum belediyelerin düzenlemiş oldukları etkinlik ve aktivite duyurularına yansımıştır.

Belediyelerin toplam duyurum sayıları incelendiğinde Antalya Büyükşehir Belediyesi 258 duyurum, Bursa Büyük Şehir Belediyesi 471, Eskişehir Büyükşehir Belediyesi 436, İstanbul Büyükşehir Belediyesi 246 ve İzmir Büyükşehir Belediyesi 412 duyurum yapmıştır. 78 farklı etkinlik sayısı dikkate alındığında duyurum sayısının oldukça az olduğu ifade edilebilir. Dikkat çeken diğer bir sonuç ise İstanbul Büyükşehir Belediyesinin daha büyük bir nüfusa ve olanaklara sahip olmasına rağmen, diğer belediyelerden daha az duyurum sayısına sahip olmasıdır. Örneğin İstanbul Büyükşehir Belediyesi spor etkinlikleri ile ilgili sadece 7 adet duyuruma sahiptir.

Belediyelerin hem açık hem de kapalı alanda düzenledikleri etkinliklerin duyuruları incelendiğinde festival etkinliklerinin duyurumu, toplamda en fazla sayıya sahip olan etkinlik türüdür. Açık alan etkinlikleri teması altında belediyelerin twitter duyuruları incelendiğinde ise en çok duyurumu yapılan kültürel etkinlik türü festival ve tema park duyurularıdır. Açık alanda düzenlenen festival etkinliklerinin duyurumunda sayısal baskınlık söz konusudur. Özellikle rekreasyon hizmeti veren organizasyon işletmeleri için önemli bir bulgudur. Rekreasyon hizmeti geliştiren işletmeler için kültürel festival etkinlikleri pazardaki baskın hedef kitleyi işaret etmektedir. Festival sayısı son yıllarda oldukça artmıştır. Ülkemizin kültürel zenginliği kendisini festival etkinliklerinde göstermektedir. Şehirden ilçeye, ilçeden kasabaya kadar bölgesel özelliklerin en önemli temsillerinden biri festival etkinliğidir. Spor etkinlikleri gibi düzenlendikleri bölgelerde önemli avantajlar sağlar. Bu yüzden belediyeler tarafından sıklıkla tercih edilmektedir. Festivaller, rekreasyon hizmeti veren işletmeler için fırsat oluşturan etkinliklerin başında gelmektedir. Bu tür etkinliklerde dikkat edilmesi gereken nokta, festival etkinliklerinin düzenleneceği bölgeyi temsil etmesidir. Bu yüzden rekreasyon uzmanları festival etkinliği düzenleyeceği zaman bölge ile ilgili derin kültürel bir araştırma yapmalı ve elde ettiği sonuçları festival etkinliğine yansıtarak diğer festival etkinliklerinden farklılaşmalıdır. Araştırma kapsamına alınan 5 büyük şehir belediyesi de festival etkinlikleri konusunda benzerlik göstermektedir. Ancak festivalin yanı sıra diğer büyükşehir belediyelerinin temalı parklara sahip olmasına rağmen Eskişehir Büyük Şehir Belediyesi tema park etkinliklerinin duyuruları noktasında ayrılmaktadır. Tema parkların toplum üzerindeki etkileri oldukça yüksektir. Milyonlarca ziyaretçinin uğrak noktası olan temalı parklar, rekreasyon hizmeti veren işletmeler için bulunmaz fırsattır. Rekreasyon işletmeleri park rekreasyonu kapsamında belediyelerle iş birliği yaparak, parklara özel etkinlik hizmetleri geliştirmelidir.

Belediyelerin twitter'dan sanat etkinlikleri ile ilgili yaptıkları duyurumlarda pop müzik konseri ve sinema en fazla duyuruma sahip olan etkinlik türleridir. Sanat etkinlikleri kültür etkinliklerine nazaran daha az etkinlik duyurumuna sahiptir. Etkinlik türü açısından da hem kültür hem de spor etkinliklerine göre daha az çeşitliliğe sahiptir. Çeşitliliği az olmasının ana sebeplerinin başında diğer etkinlik türlerine göre daha özelleşmiş izleyici ya da katılımcı kitlesine sahip olmasıdır. Oysa 21. yüzyıl ile kentsel gelişimin ivme kazanması, çağdaş düşün ve sanat biçimlerinin kamusal alanlarda toplumla buluşturulması ve izleyicisi ile etkileşime geçmesi toplumun gelişimi açısından önemli dinamikler oluşturmaktadır. Kültürel iletişimin

aracı olarak gerçekleşen sanatsal ve kültürel etkinlikler, sosyal gelişime ve toplumsal aydınlanmaya katkı sağlamakta, kentin sosyal yaşamını gelişime açık ve dinamik yaşamsal ortamlar haline getirmektedir (Parlakkalay, 2020). Bu yüzden belediyelerin düzenlemiş oldukları sanat etkinliklerinin sayısının ve çeşitliliğinin artırılması gerekmektedir. Sanat etkinliği hizmeti veren rekreasyon işletmeleri belediyelerle iş birliği yaparak sanatın gücünü kullanmalı, kendisine ve topluma yarar sağlayacak şekilde sanat etkinliklerini düzenlemelidir.

Spor etkinliklerinde ise atletizm ve kano duyuruları en fazla sayıya sahiptir. Son yıllarda atletizm, belediyeler tarafından oldukça sık kullanılan etkinlik türlerinden biridir. Bu tür etkinlikler, diğer etkinliklere nazaran daha az maliyetli olan, halk sağlığını destekleyen, büyük kitlelerin spora katılımını sağlayan ve uluslararası boyuta taşınmış bir atletizm etkinliğinin şehire katacağı değerler (prestij, turizm, ekonomi, kültürel değişim, iletişim, altyapı, politika vb.) dikkate alındığında bu tür etkinlikler belediyeler için önemli avantajlar doğurmaktadır. Bu avantajlarından dolayı atletizm etkinliklerinin belediyeler tarafından önemsenen bir etkinlik türüne dönüştüğü ifade edilebilir. Özellikle uluslararası spor etkinlikleri düzenlemek belediyeler için oldukça önemlidir. Günümüzün kitle iletişim araçları ve özellikle de medyanın etkisiyle karlı bir reklam ve tanıtım aracı haline gelen spor, bir taraftan geniş kitlelerin yoğun ilgisini çeken bir gösteri ve eğlence faaliyeti olarak tüketim sektörüne dönüşürken, diğer taraftan müteşebbisler için önemli miktarda finans hareketlerinin yaşandığı cazip bir ekonomik faaliyet alanı haline gelmektedir (Talimciler, 2002). Bu yüzden rekreasyon hizmeti sağlayan tüm işletmeler ister belediye ile ortak olsun ister tek başına etkinliği organize etsin, buldukları şehirde hedefledikleri büyük bir uluslararası etkinlik olmalıdır. Uluslararası etkinliklerin avantajlarını kullanmak, rekreasyon hizmetini toplumla buluşturmak ve ekonomik kazanç elde etmek için uluslararası etkinlikler rekreasyon uzmanları ve onların işletmeleri için büyük öneme sahiptir.

Kapalı alan etkinlikleri teması altında belediyelerin twitter duyuruları incelendiğinde en çok duyurum yapılan kültürel etkinlik türü fuardır. Sanat etkinliklerinde klasik müzik, tiyatro ve dans gösterileridir. Spor etkinliklerinde ise e-spor ve hentbol duyuruları başı çekmektedir. Fuar belli zamanlarda, belli yerlerde ticari mal sergilemek amacıyla açılan büyük sergidir (TDK, 2023). Fuarlar ticaretin gelişmesini sağlayan, mal ve hizmet üreticileri ile tüketicileri bir araya getiren etkinliklerdir. Ülkemizde fuar farklı biçimlerde de kullanılmaktadır. Örneğin İzmir fuarı, içerisinde hem ticareti hem de rekreasyonu barındıran özellikler sergilemektedir. Tüketiciler fuarda satılan mal ve hizmetlerin tanırken bir yandan da etkinlik esnasında farklı bir noktada boş zamanını değerlendirmek için rekreasyonel bir aktiviteye katılım sağlayabiliyor. İşte bu nokta rekreasyon hizmeti veren işletmeler fuarın ana unsurlarını destekleyecek olan eğlenceye dayalı hizmetlerde görev alabilir.

Belediyelerin açık ve kapalı alanda düzenledikleri rekreasyon etkinlikleri yeterli çeşitliliğe sahiptir. Ancak belirli etkinlik türlerinin duyurularında yoğunlaşıldığını söylemek yanlış olmaz. Festival, fuar, tema park, sinema ve atletizm etkinliklerinin duyuruları öne çıkmaktadır. Ancak birçok etkinlik türünde (sergi, söyleşi, müzikal, oratoryo, tiyatro, opera, cimmastik, basketbol, dağcılık, yoga vb.) faaliyetlerin ve duyurularının az olduğu ifade edilebilir. Rekreasyon uzmanları ve işletmelerinin sıklığı az olan bu tür etkinliklere yoğunlaşması, belediyelerle yapacakları iş birliklerinde avantaj oluşturabilir.

Bireylerin boş zamanlarında rahatlamasını sağlayacak, zamanlarını en iyi şekilde değerlendirme fırsatını ve imkânını verecek mekân ve tesisleri oluşturmak ve bunları hizmete sunmak belediyelerin en başta gelen görevleri arasındadır (Ağılönü ve Mengütay, 2009). Belediyelerin geleneksel olarak en yaygın rekreasyon hizmeti sağlayıcılarından biri olarak görev yaptıkları ifade edilmektedir. Örneğin Amerikan halkının pek çoğu, kendilerine boş zaman hizmeti sağlayan belediyeler ve ilçe yönetimleri ile ilişki içerisinde. Binlerce kasaba ve şehir, yüzlerce ilçe tam zamanlı olarak rekreasyon hizmetlerinin sağlayıcısı ve destekçisi olarak faaliyet göstermektedir (Munusturlar ve Çelik, 2012). Amerika’da olduğu gibi günümüz Türkiye’inde ve geleceğinde belediyelerin önemli görevlerinden biri boş zaman etkinliklerine yönelik toplumsal ilgiyi korumaktır. Bu ilgiyi koruyabilmenin en temel yolu rekreasyon tüketicisinin beklenti ve ihtiyaçlarını karşılayabilmekten geçmektedir. Çünkü beklenti ve ihtiyaçları yüksek düzeyde karşılanan tüketicinin sadık olma eğiliminin arttığı ve artan sadakatinde gelecek dönemdeki katılımları olumlu düzeyde etkilediği bilinmektedir (Greenwell, 2007; Triado ve ark., 2004). Bu yüzden ticari rekreasyon hizmeti veren işletmeler, belediyelerin üzerindeki bu görevin ve öneminin farkında olarak belediyelere hizmet üretmeli ve iş birliği yapmalıdır. Belediyeler, tesislerinin ekonomik rant elde etmesine olanak sağlamaktadır. Bunlara kentsel parklar, oyun alanları, piknik alanları, doğal yollar, sahiller ve şehir parkları örnek olarak verilebilir. Belediyeler, hayatı kolaylaştıran etmenler için direkt olarak ödeme yapmasına rağmen vergi ve bedeller vasıtasıyla dolaylı olarak bu uygulamaları gerçekleştirmektedir. Rekreasyon işletmeleri de belediyelerin sağladığı bu kolaylıktan yararlanmalı, toplumun ihtiyaçları doğrultusunda etkinlikler üretmeli ve belediyeler vasıtasıyla toplumsal ihtiyaçların karşılanmasına katkı sağlamalıdır.

Araştırma sonucunda elde edilen veriler belediyelere ait olan sosyal medya aracı twitter’den takip edilerek toplanmış, kategorize edilmiş, belediyelerde düzenlenen rekreatif etkinlikler sınıflandırılmış ve rekreasyon işletmeleri için önerilerde bulunulmuştur. Elde edilmiş olan bilgiler Türkiye’deki belediyelerin düzenlemiş olduğu ya da ihtiyaç duyduğu rekreatif etkinliklerin belirlenmesi ve etkinliklerin sınıflandırılması için temel bilgiyi teşkil etmektedir. Tüm veriler aktif bilgi niteliği taşımakta ve kamu ya da ticari amaçlı rekreatif etkinlik düzenleyen paydaşlar açısından kullanılabilir veri bütünlüğü sağlamaktadır. Ortaya çıkan temalar bağlamında beş büyükşehir belediyesinin yapmış oldukları duyurular karşılaştırmalı olarak tartışılmıştır. Araştırma sonuçları var olan literatürdeki boşluğu doldurması bağlamında katkı sağlarken, aynı zamanda büyükşehir belediyelerinin twitter hesaplarını yöneten sosyal medya uzmanlarının hangi duyurulara daha fazla ağırlık vermesi gerektiğine yönelik birtakım öneriler de sunmaktadır.

Çıkar Çatışması: Çalışma kapsamında herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı: İçerik, AH., KYS., Araştırma Dizaynı, KYS., Denetim, KYS., Materyal, AH., Veri Toplama ve İşleme, AH., Analiz ve Yorumlama, KYS., AH., Literatür Tarama, KYS., AH., Eleştirel İnceleme, KYS., tarafından gerçekleştirilmiştir.

KAYNAKLAR

- Ağılönü, A., & Mengütay, S. (2009). Yerel yönetimlerde rekreasyon hizmetleri ve model belirleme. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(2), 160-176. Erişim adresi: <https://core.ac.uk/download/pdf/268072311.pdf>
- Aytaç, Ö. (2006). Tüketimcilik ve metalaşma kısıcında boş zaman. *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (11), 27-53. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/kosbed/issue/25709/271278>
- Greenwell, T. C. (2007). Expectations, industry standards, and customer satisfaction in the student ticketing process. *Sport Marketing Quarterly*, 16(1), 7-14.
- Harvey, D. (1997). *Postmodernliğin Durumu*, Çev. S.Savran, Ayrıntı Yayınları.
- Munusturlar, S., & Çelik, V. O. (2012). Üniversite öğrencilerinin yerel yönetimlerin bir rekreasyon faaliyeti olarak spor hizmetleri hakkında görüşleri-Eskişehir Tepebaşı Belediyesi örneği. 1. *Rekreasyon Araştırmaları Kongresi bildiriler kitabı içinde* (ss.42-44). Antalya.
- Parlakalay, H. (2020). Kamusal alanda sanat ve sanat eserleri. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22(4), 1157-1172. Erişim adresi: <https://dergipark.org.tr/en/pub/akusosbil/article/803027>
- Retable Website, (2023). *Top 500 Global website rank list of 2023*. Erişim adresi: <https://www.retable.io/blog/top-500-global-website-rank-list> Erişim Tarihi: 29-03-2023.
- Şimşek, K. Y. (2018). *Ticari rekreasyon. Detay Yayıncılık*.
- Talimciler, A. (2002). Futbolun metalaşması. *Toplum Bilim Futbol Özel Sayısı*, 16, 37-41.
- Türk Dil Kurumu. (2023). Fuar. Erişim adresi <https://sozluk.gov.tr/> Erişim tarihi: Mart 29, 2023.
- Triado, X. M., Aparicio, P., & Rimbau, E. (1999). Identification of factors of customers satisfactions in municipal sport centers in Barcelona: Some suggestions for satisfaction improvement. *Cyber Journal of Sport Marketing*, 13, 34-61.

